ZAHAROVA'NIN 'SOYKIRIM SÖZCÜLÜĞÜ'

Tuğçe TECİMER - Selenay Erva YALÇIN

-

Geçtiğimiz günlerde Ermenistan Başbakanı Nikol Paşinyan bir açıklama yaparak 1915 Sevk ve İskan Kanunu hakkında Ne olduğunu ve neden olduğunu, olayları nasıl algıladığımızı ve kim aracılığıyla algıladığımızı anlamamız gerekiyor. 1939da Ermenilerin gündeminde Ermeni soykırımı yoktu, peki nasıl oldu da 1950'de Ermeni soykırımı gündemi ortaya çıktı? ifadelerini kullanmıştır.[1]

Paşinyanın bu açıklaması hem Ermenistan muhalefeti hem de Diasporada büyük tepkilere yol açmıştır. Paşinyanın açıklamalarına bir tepki de Rusya Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Maria Zaharovadan gelmiştir. Zaharova, Paşinyanın söylemlerini eleştirmiş ve şunu belirtmiştir:

> Açıkçası, bu konunun hem Ermenistan Devletinin hem Ermenistan halkının hem de Ermenilerin etnik bir grup olarak tarihsel olarak şekillenmiş, tamamen mutabakat temelli pozisyonundan farklı bir şekilde ele alınacağını hiç beklemiyordum. Yıllarca formüle edilip oluşturulan bu yerleşik tutumun Ermeni siyaseti içinde herhangi bir değişikliğe uğrayacağını hiç düşünmemiştim. Ama son zamanlarda ne gibi ifadeler duyuyoruz görüyorsunuz. Bu bizim için bir tartışma konusu bile değil. Ülkemizin tutumu, Devlet Duması'nın düzenli olarak atıfta bulunduğumuz ve sizin de bildiğiniz gibi, ilgili bir bildirisiyle formüle edilmiştir."[2]

Rusyanın Sevk ve İskân Kanunu konusundaki tutumu göz önünde bulundurulduğunda, Zaharovanın açıklamaları şaşırtıcı olmamıştır. Zira Rusya soykırım iddialarını bölgede sağlamaya çalıştığı hâkimiyetin tesisi için bir koz olarak kullanmaktan tarih boyunca çekinmemiştir. Bu amaçla gerçeklerin çarpıtılarak alternatif bir tarih yazımı oluşturulmasında da Rusyanın etkisi göz ardı edilemez.

1967 yılında tamamlanan Tsitsernakaberd ("Ermeni Soykırımı Anıtı"), Ermenilerin SSCBnin bünyesinde bulunan diğer etnik gruplardan farklı bir statüde bulunduğunu göstermektedir. Zira SSCB tarafından soykırım ve ortak acılar temel alınarak dönüşen bir Ermeni kimlik inşası oluşturulması hedeflenmiştir. Bu doğrultuda Ermeniler soykırıma uğramış mağdur halk kimliği ile dünya kamuoyuna sunulmuştur. Böylelikle dünya kamuoyunda olmayan bir soykırım algısı oluşturularak destek alınması ve bu desteğin zaman zaman Türkiyeye karşı bir koz olarak kullanılması hedeflenen bir proje dünyaya servis edilmiştir.

Zaharovanın 1995 yılında Dumadan geçen kararı savunmaya devam etmesi tarihi

gerçekler ve günümüz koşulları göz önünde bulundurulduğunda ciddiyetten ve iyi niyetten uzak görünmektedir.

Sonuç olarak Zaharovanın söz konusu açıklamaları ile Paşinyanın imaları sonucunda ortaya çıkan sorumluluğu Rusyanın üzerinden atmaya çalışması beklenen bir tavır olmakla birlikte Ermenistan Başbakanının dahi soykırım iddialarının tarihi gerçekler temel alınarak araştırılmasını teklif ederken Rusya Dışişleri Bakanlığı Sözcüsünün soykırım sözcülüğü yapmasının altında ne gibi nedenler olduğu düşündürücüdür. Ülkelerin dış siyaset uygulamalarında sorumlu davranmaları beklenir. Türkiye ile Ermenistanın ikili ilişkilerinde normalleşmeye çalıştığı bir süreçte Rusyanın üçüncü bir ülke olarak konuya taraflı müdahalesinin süreci olumsuz etkilemesi durumunda doğacak sorumluluğun Rusyaya ait olabileceği hususu Zaharova açıklamasını yaparken acaba aklına gelmiş midir? Görünüşe göre, ne yazık ki hayır!

[1] Tuğçe Tecimer ve Selanay Erva Yalçın, Paşinyanın Söylem Değişikliği", AVİM, 7 Şubat 2025, https://avim.org.tr/tr/Yorum/PASINYAN-IN-SOYLEM-DEGISIKLIGI.

[2] Russia Stunned By Pashinians Armenian Genocide Comments, Azatutyun Radiokayan, 6 February 2025, https://www.azatutyun.am/a/33305917.html

Yazar Hakkında :

-

Atıfta bulunmak için: YALÇIN, Tuğçe TECİMER - Selenay Erva. 2026. "ZAHAROVA'NIN 'SOYKIRIM SÖZCÜLÜĞÜ'." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2025 / 13. Şubat 11. Erişim Kasım 08, 2026. https://www.avimbulten.org/tr/Yorum/ZAHAROVA-NIN-SOYKIRIM-SOZCULUGU

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır